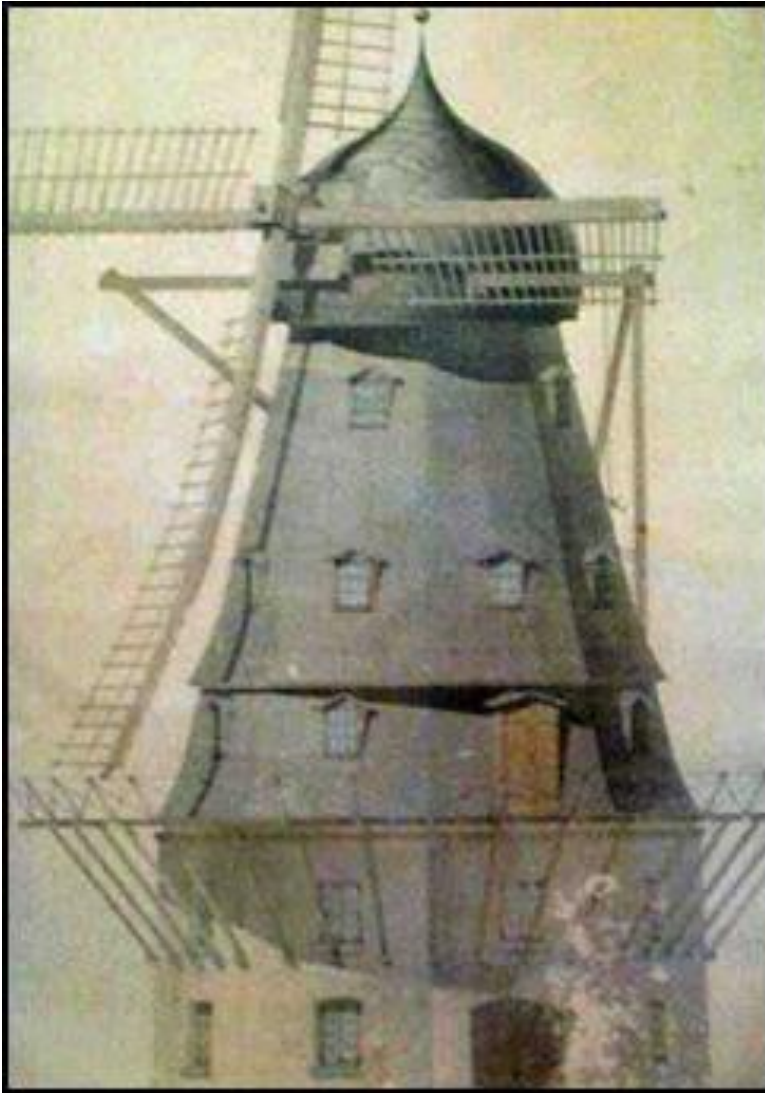

Løve Mølles historie

Møllen fra 1860

vejr ses Fyn i horisonten bag en bid af Storebælt.

Møllen blev bygget af kromanden Søren Christensen i forening med møller Ferdinand Dedenroth i Høng.

At der overhovedet blev tale om at etablere en mølle skyldtes formentlig, at kromanden foruden at være bager med hele 2 bagerier også havde et ca. 50 tdr. land stort landbrug at dyrke. Han kunne dyrke sit korn selv, og med en mølle kunne han også selv male melet!

Den første mølle, der helt klart kan erkendes i byen, blev bygget i 1860.

Nogle kilder vil vide, at der i endnu ældre tider skal have ligget en stubmølle i Løve, men det sikre bevis er ikke fundet. Tværtimod nævner sognets folketællinger fra 1787 og frem intet om hverken mølle eller møllere.

Det helt sikre er, at der i 1860 blev bygget en vindmølle af hollandsk galleri-type på Kappelsbjerg, en stor bakke syd for den oprindelige landsby med udsigt over en stor del af det vestsjællandske landskab, ja endog i klart

Grunden til møllen blev udstykket af den gård, som senere kom til at hedde "Lottershøj". I løbet af året blev møllen bygget på grunden.

Af billedet fremgår det med stor sandsynlighed, hvordan den første mølle kan have set ud. Tegningen er lavet af en slægting til den møllebygger, som byggede møllen.

Billedet lader ane, at også underbygningen var ottekantet. Selve møllen blev forsikret for 7500 rigsdaler. Underbygningen var 5 alen høj, udført i 19 tommers mur på et fundament af kampesten. Mindste diameter var 13 alen. Fra omgangen til hatten målte møllen 14 alen. Hertil kom hatten på 6 alen.

Møllen havde 2 gennemkørselsporte. Overbygningen (kroppen) indeholdt 3 lofter. Underste loft var forsynet med 2 kværne, en skalkværn og en grynsorterer.

Midterloftet havde 2 kværne, på hver 9 kvarters diameter. På 3. loft stod hejsen til at løfte kornsække op i møllen.

Hatteloftet indeholdt den drivende konstruktion i møllen, det bestod af en liggende aksel og en stående bom, ligesom det også ses i den nuværende mølle.

I 1865 blev Søren Christensen enejer af møllen. I 1870 tilføjede han en grundmuret tilbygning med spåntag på sydsiden af møllen. På det midterste loft blev der efterhånden indsat en kværn mere.

I 1875 solgte Søren hele sin virksomhed til langelænderen Jørgen Andersen Jørgensen for 100.000 kr. Søren Christensen havde opbygget en blomstrende virksomhed. Kroen var blevet et anset sted at holde ind på den lange rejse mellem Slagelse og Kalundborg, og da hovedvejen jo gik lige forbi, var kroen fast holdeplads for dagvognen mellem de to byer.

Møllen i Madam Andersens tid:

Jørgen Andersen døde få år efter at have købt virksomheden, og enken Maren Hansdatter (populært kaldet "madam Andersen") førte det hele videre, - og hun gjorde det med en fast hånd!

Men i 1881 skete katastrofen!

Møllen brænder og genopbygges

Natten mellem den 20. og 21. januar 1881 brændte møllen.

Det betød naturligvis er stort afbræk i virksomhedens drift, og det gjaldt om hurtigst muligt at få møllen genopbygget.

Det skete i løbet af samme år, og i efteråret stod den nuværende mølle klar til at overtage. Møllebyggeren havde haft tømmer til Mullerup Mølle liggende klar. Det var beregnet til en firkantet

Udklip fra Sorø Amtstidende

underbygning, og den måtte man først etablere her i Løve. Derfor blev den nye mølle altså ikke ottekantet i underbygningen.

I enkefru Andersens tid var kroen stadig meget anset og blev ofte brugt til fester, vælgermøder og lignende, ganske som i Søren Christensens tid.

Den nye mølle:

Den nye mølle blev stor. Den måler 19 m. fra jorden til spidsen af hatten. Vingerne består af 2 gennemgående arme på hver ca. 22 m. og med en vægt på ca. 1½ ton. Vinger og hat vejer tilsammen 10 tons!

På grund af sin højde og høje beliggenhed i terrænet (41 m. over havet) kan møllen ses ude fra bæltet og har været brugt som pejlepunkt for fiskere og andre søfarende.

Christian den Tiende og Løve Mølle:

Prins Christian, den senere Chr. X. var i sine unge dage officer sammen med Carl Emil Appeldorns sønner på Løvegård. Derfor har prinsen så vidt vides oven i købet flere gange været på besøg i møllen for at nyde udsigten derfra. Af en håndskreven notits over det vestre vindue på kværnloftet fremgår det, at: "Fredagen den 28. December 1898 havde vi besøg af Prins Kristian og Hr. Appeldorns Søner".

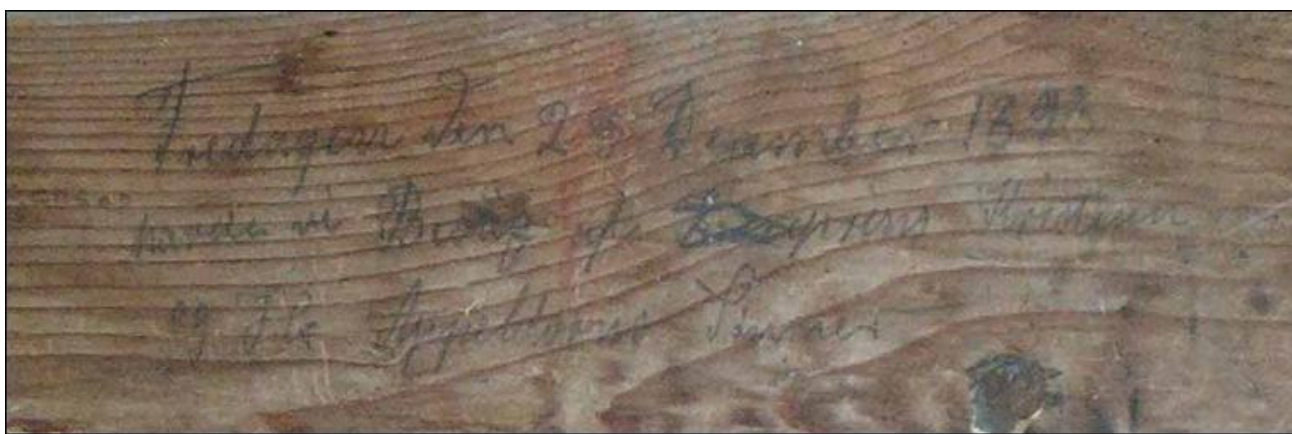

Foto af bjælken over det vestre vindue

Den ny generation overtager:

I 1902 overtog enkens søn Oluf Jørgensen kro og mølle. Han lod i 1910 installere petroleums motor i eget motorhus ved siden af møllen. I 1913 fik han lavet møllen selvsvikkende.

I 1917 solgte han virksomheden til "Brugsforeningen for Gierslev Sogn og Omegn". I den gamle kro blev der indrettet udsalg for brugsen. I 1966 lukkede brugsforeningen og bygningerne er i dag i privat eje.

Møllen blev drevet af brugsforeningen ved hjælp af forpagtere. I 1921 hed forpagteren Jacob Bay. Han ansøgte om at blive løst fra forpagtningen. Det blev bevilget på betingelse, at han kunne skaffe en afløser, der ville overtage forpagtningen for 1300 kr. om året.

Bay fandt en afløser, det blev Ole Pedersen, som da arbejdede i Kalundborg. Han overtog pr. 1/3 1921.

Buch dieselmotoren står i kælderen

To år senere ønskede Ole Pedersen at købe møllen. Det blev på en ekstraordinær generalforsamling i brugsen besluttet at sælge ham møllen for 14.000 kroner.

Ole Pedersen købte et stykke jord lige syd for møllen. Her opførte han en bolig til sig selv og familien. I 1924 stod dette hus færdigt. Det ejes nu af Dansk Veteranbil Klub.

I 1927 lod mølleren installere dieselmotorer i møllen, så arbejdet blev ikke sinket væsentligt, da et lynnedslag i møllevingen i 1930 satte vindkraften ud af spillet. Lynet

havde fulgt vingeakslen ind på loftet, hvor det havde splintret en bjælke. Herfra sprang det over i el-installationen, som det fulgte over til stuehuset, hvor mølleren og hans familie sov på 1. sal. Heldigvis blev ingen ramt, og lynet tændte heller ikke. Skaderne beløb sig til 875 kr. – Mange penge dengang!

Den sidste møller Ole Pedersen blev født i Ruds Vedby 17. maj 1888. Han blev døbt i Ruds Vedby den 29. Juli 1888 Ole Peder Pedersen. I folketællingen i 1925 i Løve er han omtalt som Ole Peter Pedersen. I folketællingen i 1930 er han omtalt som Ole Peter Petersen. Det er årsagen til at både Petersen og Pedersen forekommer ved omtalen af ham.

Løve Mølles nyere historie

Du skønne gamle mølle,
I brædder, spær og planker,
du står her som et vartegn kær,
du er i vore tanker.
Du minder os om tid og tegn,
Du står her alt i tørk og regn,
Et pust fra svundne tider.

Sådan beskrev møllelaugets første formand, Svend Laursen, i sin tid "Løve Herreds Vartegn", møllen.

Nye tider for møllen - den bliver folkeeje

Efterhånden som mølleren blev ældre, og de ny tider gjorde mølleriet overflødigt, ønskede han at få møllen fredet. Der blev forhandlet med sognerådet om en overtagelses-sum på 10.000 kr. Nu skulle befolkningen høres, hvorvidt der var stemning for en bevarelse af møllen.

Et forslag om, at Ole Pedersen skulle sælge beboelsen og skænke møllen vederlagsfrit til eventuelle interesserede var han ikke meget for i starten, men det endte alligevel med, at han skænkede møllen til egnens befolkning, repræsenteret ved det nystartede møllelaug, hvis opgave det skulle blive at sørge for fredning og bevarelse af møllen fremover.

I 1961 skete så den formelle overdragelse.

Iflg. dokument af 23/2 1978 blev møllen fredet.

Løve Mølle 1961 og derefter:

Det har ikke altid været lige let for møllelauget at leve op til opgaven med at vedligeholde møllen, men de skiftende bestyrelser

har hele tiden formået at bygge videre på det arbejde, forgængerne har udrettet.

Indtil nu har møllen fået ny vinge opsat 5 gange: i 1963, 1972, 1983, 1988 og 2013.

En sådan vinge er en dyr sag og en gevaldig "kæp at få i øret": 21,67 m. lang, vægt 1½ ton. Der går 2 lærkestammer til en vinge. Det skal være lærk. Det er bedst egnet på grund af sit høje indhold af harpiks.

Træet skal tørre og lagre før det kan bruges. Det sker hos møllebygger Jørn Nilsson, Løve, som også er med i møllelauget. Han har i sin tid lært møllebyggeri af Falck Christensen, der var 3. generation af møllebyggere i sin slægt. Vingeopsætningen i 1988 var den første, som Jørn Nilsson selv stod for efter at være udlært.

Langsomt, men sikkert forvandlede de rå stammer til en perfekt udført møllevinge, som kom på plads helt planmæssigt på en smuk septemberdag i 1988. Hele byen festede, og mange meldte sig ved træktovet, der skulle føre vingen fra liggende stilling op på sin plads i mølleakslen. – Det skulle jo foregå med håndkraft, ganske som i gamle dage!

I 2013 blev vingen sat op med en kran.